

1764, 19.

No: 304.

SPECIMEN
CONTINENS

CAPVT IVRIS CONTROVERSVM

DE

TVTORE ANECLOGISTO

HODIE

AD RATIONES REDDENDAS

OBLIGATO

QVOD

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAESIDE

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITER. DVISVVG. SOCIO

IN AVDITORIO PETRINO

DIE V. OCTOBRIS ANNO MDCCCLXIV.

DEFENDET

CAROLVS AVGVSTVS SCHLOCKWERDER

LOEBA - LVSAT.

L I P S I A E

EX OFFICINA LANGENHEMIA.

EX OFFICINA LANGENHEIMI
L I P S I A E
CAROLVS AVGVSTVS SCHÖCKWYRDER
DIE W OCTOBRE ANNO MDCCCLXIV
IN AVDITORIO PETRINO
ET SOCIETATE LIBERISSIMO SOCIO
PROFESSOR PABLI ORDIN IUR NAT ET GENT
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
F R A N C I E
FLEVISIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
O P O
O B L I G A T O
AD RATIONES REDDENDAS
H O D I E
TVTORE ANECLOGISTO
CAPVT IVRS CONTROVERSVM
CONTINENS
SPECIMEN

PERILLVSTRI ATQVE GENEROSISSIMO
D O M I N O
WOLFF CHRISTIANO
D E S C H O E N B E R G

DOMINO IN ARNSDORFF, WEICHA CAET.
SERENISSIMI ELECTORIS SAXONIAE
C V B I C V L A R I V S

E T
CAPITANEVS PROVINCIALIS MARCHIONATVS
L V S A T I A E S V P E R I O R I S

DOMINO ET MAECENATI SVO
G R A T I O S I S S I M O

D. D. D.

TRILLASTRI ATQVE GENESISSIMO

D O M I N O

WOLFF CHRISTIANO

D E SCHOENBERG

DOMINO IN ARNDORFF, THURINGIAE

SPERISSIMI ELECTORIS SAXONIAE

CAESARIS

CAESARIS ELECTORIS SACRO ROMANO IMPERATORIS

CAESARIS ELECTORIS SAXONIAE

DOMINO ET MAECENATI SVO

GRATISSIMO

D. P. O.

DOMINE
PERILLVSTRIS ET GENEROSISSIME
DOMINE GRATIOSISSIME!

Aneps haesi, *utrum libellum meum
tenuem TVO, DOMINE
PERILLVSTRIS, NO-
MINI PERILLVSTRI inscribe-
rem. Magna enim est audacia, summis Vi-
ris leuissimis cogitatis molestiam imponere.
Imo veritus fuisssem hoc audere, nisi summa
scientiarum doctrinaeque TVAE copia mihi
veniam promitteret atque gratiam. Incitat
praeterea animum meum officii grauitas, quo
prouinciae patriae curam geris, quo omnes
TIBI, qui Lusatiam superiorem patriam
colunt, obstricti sunt.*

Hac

*Hac sola spe fretus hanc dissertationem
TVO NOMINI PERILLVSTRI sa-
cram esse iubeo. Accipias hanc gratiosa fronte
demisse rogo, nec contemna prima haec doctri-
nae meae initia. Mibi nihil accidere potest,
quod magis optarem, quam ut meis votis, quae pro
TVA incolumitate, Patriae tam salutari, con-
cipio, felicissimus exitus respondeat, qui sum-
ma pietate animique deuotione TVAE gra-
tiae commendatus esse cupio. Sum*

NOMINIS TVI
PERILLVSTRIS
ET GENEROSISSIMI

Lipsiae,
die XXVIII. Septembr.
MDCCLXIV.

DEVOTISSIMVS CLIENS
CAR. AVG. SCHLOCKWERDER.

DE
TUTORE ANECLOGISTO
H O D I E
AD RATIONES REDDENDAS
O B L I G A T I O

Quamuis quidem valde vtile ac proficuum sit inuentum, quo *tutela* officium introductum, iique qui ipsimet se suaque defendere per aetatem non poterant, alii defendendi dati sunt, tamen valde ii delirant, qui primum originem huius tam salutaris inuenti in ipso *Iure Naturali* inuenisse sibi persuadent. Quo enim vinculo suffulta sit tutela tanquam iuris naturalis officium, vix vnquam perspici poterit praeterquam ab iis, quibus omnium moralium praeceptorum commixtio, relicta iuris notione, pro *Iure Naturali* valet:

A 2

Quasi

Quasi omne id, quod per dictamen rectae rationis perspicui possit, ad Naturae leges esset referendum! Quis enim unquam negavit regulas virtutum, decorique praecepta ex rectae rationis dictamine cognosci: at quis tam imperitus erit limitum scientiarum, ut, quae in ethica tractanda sunt ex iusto ordine, in Iure Naturali tractet. Vix autem aliud fundamentum existet, si quod in philosophiae doctrinis quaerendum, quam ipsius humanitatis praecepta. Praecipit virtutum doctrina, ut ei, qui nostro auxilio consilioque indigens est, ex illo, quae est omnium hominum communis coniunctio, amore scilicet, succurramus eiusque commodum promoueamus. Et quis magis alieno indiget auxilio atque consilio tam in vitae rationibus, quam in ipsa bonorum conseruatione, quam impubes minorue. Magis vero dein hanc virtutum obligationem auxit atque perfectam effecit ipsa respublica, cuius interest, non tantum ut pupilli bene educantur, sed ut iis sua conseruentur bona, quorum facile iacturam pati possent, cum illorum administrandorum atque curandorum nec iustam rationem nec exactam aliquam experientiam habeant, quibus solum ad administrandum bona habiles fiunt.

§. II.

Vim ac potestatem in capite libero, ad tuendum eum, qui per aetatem sponte se defendere nequit iure ciuili datam ac permissam, Iura nostra tutelam vocant. Quandoquidem variis modis explicent verba vim et potestatem, ut est apud HEINECCIUM in *Inst. L. 1. Tit. XIII. §. 203.* sane opus est, ut potestati tunc alium significatum tribuamus, quam quem alias in Iure Romano habere solet. Nihil enim certius est, quam in Iure Personarum Potestatis ideam

ideam in dominio quiritorio quaerendam esse. Satis constat vim aliquam, at non potestatem patriam, ei tamen in quibusdam valde similem habere tutorem in pupillum. Est enim in officiis patris, vt educet tueaturque liberos, iis quouis modo prospiciat, vt bonos aliquando ciues habeat respublica. Quis negat et hoc in officio tutoris obseruari. Vim itaque potestatiuam, seu potestati patriae substitutam habet tutor. Neque inconsueta est ea dicendi ratio loco adiectiuu substantiuum ponere perque copulam cum suo substantiuo coniungere. Videntur autem populares in eo aliquantulum recedere a notione tutelae romanae, quod apud eos, cum patria potestas his nunquam tanta fuerit, quanta Romanis, tutela vicaria quasi potestas patria sit, maxime si usufructum tutori ex bonis pupilli competentem adspicias tanquam speciem acquisitionis per pupillum, quod in legitima atque materna videtur vsu receptum fuisse vid. HEINECCIUM de *Vsufuſt. matern. Iur. Germ.* et PETR. DE LVDWIG in *Opusc. T. II. pag. 1025.* quod in datiuu Saxonum moribus non obseruatum scimus ex SPEC. SAXON. *Lib. I. art. 23.* et WEICHBILD. *Art. 49.* Nollem tamen haec ita intelligi, ac si patriam potestatem non differre a tutela arbitrarer: dico similem magis fuisse inter maiores suae quam exercuere potestati patriae, quam inter Romanos.

§. III.

Patet ex eo, quod omnia habent compendia, tutelam peregrino iure vel testamento vel lege datam fuisse vel demum a magistratu, quae vltima a lege Atinia varias habuit vicissitudines vsque ad Iustiniani Seculum: Sed haec vulgaria. Neque pugnare cum LEYSERO in *Meditat.*

B

ad

ad ff. Spec. CCCXXVIII. pugnabo, qui adeo quartam inuenisse putauerat in Iure Romano tutelae speciem sc. *paetiam* contra huius iuris analogiam: tribuo id suo nouaturientis animo. Habet enim saepius opiniones, quas propugnat, quarum alias vix defensorem habebit quemquam. Sed in ea pugna iam victoriam contra eum deportauit van VRYHOFF in *Obferuat. Iur. Ciu. cap. IX.* et dixisset satis HILLER de *figmento tutelae speciei quartae paetiae seu conuenionalis*, si de romano egisset Iure, non aequae de patrio.

§. IV.

Patriam nostram antiquissimis temporibus tutelam *legitimam* agnouisse et *paetiam* vt exhibet GLAFFEY de *tutela paetitia*, iam nemo dubitat. *Testamentariam* ignotam, postea si quae est inter nostros, quod nondum concedo, ex Iure Romano accessisse, vel ideo nemo negabit, cum testamenta antiquitus in Germania ne cognita quidem fuerint. *Datiuam* tutelam obseruatam ex Iure supremae tutelae, cum nemo adesset, qui pupillum defenderet; facile cuius patet, tutoremque praecipue magistratus summi tanquam legitimi alicuius primarii tutoris vicarium fuisse. Sed quid? Legitimus ipsum accensum magistratum sumum? An recte? Non dubito. Docent variae Leges Germanorum, quae principi hanc tutelam s. *mundeburde* tribuunt. Exemplum in CAPIT. CAROL. M. et LUDOM. PII. *Libr. VI. cap. CCXXIII.* et mores probant ab HEINECCIO de *Suprema Principum tutela* adducti probatique. Neque recentiores mores improbare videntur, cum in ORDIN. POLITIC. FRANCOVRT. d. A. 1577. expresse compo-

comprobatum: Wenn aber nun denen Obrigkeiten zusehet, Einsehen zu haben, damit die Pupillen nicht benachtheiligt werden, &c. Quem vero fugit, subordinatos magistratus vices principis sui exercere atque ab eo constitui, ut per eos suam potestatem suaque iura exerceat.

§. V.

De reliquis tutelarum speciebus iam nihil est, quod dicamus, si praesentis thematis ratio habenda est. De tutore potius *aneclogisto* ex utroque dicendum est iure. Tutorem *aneclogistum* vocant, qui a necessitate reddendarum rationum liberatur, non aequae a pupillarum rerum administratione. Omnes enim honorarii notitiaeque causa dati, cum nihil administrant, nec ad redditionem rationum possunt esse obligati, sic et ii quodammodo *aneclogisti* improprie dici possunt. Sed de his iam sermo non est. Si ad veram eamque primariam tutorum obligationem respicimus, ea quidem pupillorum educationem concernit, dabatur enim Romanis tutor personae, et cum educatio recte fieri non posset, nisi bonorum impuberis, si quae haberet, ratio haberetur, ex quibus simul sumtus atque impensae in educationem fieri possent, alterum officium tutori imponebatur, ut videlicet bona patrimoniumque impuberis administraret. Sequebatur ex hoc ipso officio nouum aliquod, scilicet, tenebatur tanquam administrator, ad rationes gestae suae administrationis reddendas, simulac ad finem perducta esset administratio, quod fiebat, finita tutela. Consecrarium officii huius erat, ut tunc bona cum accessionibus restitueret, damna contra, si quae sua culpa pupillaribus bonis data essent, refarciret. Horum officiorum omnium grauitas causa erat,

vt non nunquam vel magistratui ipso vel contutoribus fatisdare deberet ipsemet administrans tutor in securitatem rerum pupillarium. Neque vero vel ipsa tutela recte finita videbatur, nisi his omnibus officiis perfecte adimpletis et absolutis. Neque fideiussorum, quibus fatisdederat, obligatio prius cessare poterat, quam finita sic tutela, vt omnia officia, a tutore obseruanda, obseruata fuerint, si ex regula totam causam nobis fingimus. De omnibus reliquis nihil agimus, de solis rationibus reddendis agamus.

§. VI.

Tutelam dixeramus non prius recte finitam nisi obligationibus iis absolutis officiisque adimpletis. At vulgo dicunt finiri tutelam pubertate et ait *VLP IANVS Fragm. Reg. Tit. XI. §. 28. Liberantur tutela masculi quidem pubertate.* Ita sane haec vulgaris opinio videtur pugnare cum iis, quae supra diximus, finiri officiis demum absolutis. Sed rem conficit *CALLISTRATVS* in *L. 33. §. 1. ff. de admin. et peric. tut.* Ait: *Officium tutorum curatoribus constitutis, finem accipit.* Facile patet liberari quidem ex iure Veteri puberes factos sola pubertate a tutela, posito tamen quod ex Constitutione Diui Marci curatores petierint. Sed officium et obligatio prius finem accipere nequit, quam Curatoribus acceptis seu constitutis, quibus ratio pupillaris reddi, bona administranda restitui, et si quae damna data, resarciari possent. His demum adimpletis cessabat tutoris officium, a quo iam pubertate sua liberatus erat pubes factus: Imo nec aliter res fuisse videtur ante Constitutionem Diui Marci. Prius enim quam rationes exhibuisset, bona tradidisset damnaque resarciuisset, ab officio nec liber pronounciari poterat tutor,

tutor, quamvis si togam virilem cepisset ex agnatorum consilio eoque pubes declaratus, absque dubio a tutela liber esset. Nolim vero hic credas, me opinionem aliquam iuri contrariam asserere. Referunt leges pubertatem terminum tutelae, nos tempus togae virilis captae, et tamen dubitarunt Proculeiani pugnantes cum Sabinianis de pubertatis termino emetiendo, an ex habitu corporis, an ex aetatis ratione constituendus. Quidni ex toga virili? Sed salua res est, nec recedimus a iuris opinione. Refert GELLIVS in *Noct. Attic. Libr. V. cap. 19.* arrogari neminem potuisse, quam qui esset *vesticeps*, h. e. qui togam puram cepisset. Icti dicunt: impuberem non potuisse arrogari, nisi demum ex Diui Pii Constitutione adhibitis solennibus. Itane *vesticeps* ille alias quisquam est, quam pubes. Controuersia itaque illa Sectarum concernebat tempus, quo quis *vesticeps* fieri seu capiendo togam puram pro pubere haberi posset. Ita fane haec omnia conspirant. Tandem terminum pubertatis extra disceptationem posuit Iustinianus. Sed haec trita.

§. VII.

Alia quodammodo videtur popularibus facies in hac causa. Nam quod ad terminum finitae tutelae spectat, facile transigimus de termino illo, si ea vera sunt, quae asserunt omnes rerum germanicarum periti, inter impuberes minoresque non distinguere solere populares. Eui-
cit id inter alios Illustr. GAERTNERVS *dissertat. Iure Germanico inter impuberes et minores, tutores et curatores non distingui.* Neque lingua nostra popularis diuersitatem termini habet, quo tutorem a curatore vel impuberem a minore distinguat: Hos *Mündel*, illos *Wor-
münder*

minder vocat. Scio quidam varios Eruditos has iuris ro-
mani differentias adhuc hodie in foro obseruari contendere,
capti forsitan nimiae iuris Romani amore. Nec forsitan ne-
gari posset, interdum rebus iudicatis probari posse. Sed
forsan, qui ingenue rem fateri velit, non negabit, inter-
dum quaedam in sententiis pronunciari, quae obseruantia
quadam antiqua fundantur, quae in foro causisque quoti-
dianis aliter fiunt. Et ita in hoc themate. Terminus vero
quo à Cura aut tutela si maais liberabantur, moribus et con-
suetudinibus satis definitus: quod et icit PETR. DE LVD-
WIG de aetate pupilli et IDEM in *Ephemer. Vol. I.*
pag. 497. At non in hoc tantum recedebat a ro-
manis, sed distinguebant inter legitimam tutelam eam-
que vicariam. Illam plerumque usufructuariam habe-
bant, hinc ratio reddenda non videbatur; sed officium re-
stitutis bonis atque satisfactione de damno dato videbatur
finiri. Qui mos capiendi vel fructus omnes rerum pupilla-
rium in aliqua specie viguit adhuc tempore *Epkouii de Rep-
kov*, quimet ipse in *SPECVL. SAXON. Lib. I. art. 23.*
expresse posuit. Dem, so des Kindes Erbe ist, soll sein
Vormund von Jahr zu Jahr des Kindes Guth berechnen.
Wo aber der Vormund auch Erbe mit ist (i. e. legitimus)
so darff er niemand des Kindes Guth berechnen. Plura
in hanc rem disputat *HEINECCIUS in Elem. Iur. Germ.*
L. I. Tit. XV. §. 348. sqq. Patet vero vel ex adducto *Spe-*
culi Saxonici loco reddendas, sed non romanorum more fi-
nita tutela, potius singulis annis. Ne vero, quos Vicarios
dixeramus, ignoret quis, monendum, omnes quidem tu-
tores ob supremam Principum magistratuumque tutelam vi-
carios fuisse atque adhuc esse, adeoque legitimos, quod ad-
huc hodie inde patet, quod omnes nullo discrimine habi-
to,

to, qui sint, confirmatione egeant, neque prius ad administrationem admittendi, quam confirmatione praecedente, nos eos tamen Vicarios hos diximus, qui non a legis aut consuetudinis arbitrio admittuntur, sed quos solus sibi iudex constituit, quibus suum officium curandi pupilli committeret, siue praecedat pactum aliquod, siue ipsius Iudicis electio, siue parentis in testamento facta nominatio, a quo tempore iuris Romani notitia testamentarios cognitos fecit in Germania tutores. Distinximus nos vicarios a legitimis ob hanc solam causam, quia, quod ante diximus Legitimi nonnunquam usufructuarii essent, non aequè reliqui vicarii.

§. VIII.

Rationes ergo reddebant tutores germanici non finita tutela, sed annuatim, qui mos prope vniuersalis dicitur Germanis a GISEBERTO *Peric. II. Statut. Libr. 1. Tit. 24. n. 30.* Neque mirum; non enim solum obligatus est pupillo suo, cuius curam educationemque gerit, bonaque administrat, sed maxime magistratui, cuius vim gerit, cui proinde obligatus est ad rationes reddendas, quo possit agnoscere, qualiter suum peragat officium, ne postea magistratui, si sua negligentia contingat, ut damnum patiatur pupillus rationibus iusto tempore non exactis, illius restitutio imputari debeat. Est enim etiam fori obseruantia a recta Iuris Patrii analogia non aliena, ut Iudex satis curiosus, qui bene sentit de suis pupillis, deque eorum bonis conseruandis sollicitus, pro ut eius est officium, ut elapso anno a tutore exigat rationes, eique iniungat, ut offerat. Et recte, quare arbitror, si in exigendis illis negligens sit magistratus, magistratum tanquam supremum tutorem recte tunc conueniri posse, quae quidem non est subsidiaria Iuris Romani actio, sed tutelae directa quaedam
ex

ex Germanorum moribus introducta suprema tutela deducenda, quamvis tantum in subsidium adhibenda.

§. IX.

Redimus iam ad *aneclogistum tutorem*. Ius Romanum cum Patrifamilias liberrimum concederet ius, vi suae Patriae Potestatis, liberis suis testamento dandi tutorem, non eo tantum contentum fuit, ut pater posset dare tutorem, qui nulla inquisitione a magistratu instituenda egebat, sed adeo a grauissimo officio liberaret scilicet rationem reddendarum. Non longe lateque qualitatem huius generis tutoris exsequar, quippe elegantiora dixit CRELLIVS *de tutore aneclogisto*, dixerunt et alii. Pauca ordinis causa repetere liceat, quo comparationem postea recte instituere queamus ex Iure nostro Patrio. Profecto si huius iuris causam dabimus ex Iure Romano, solum illud imperium domesticum patri competens huic concessit, rei suae legem scribere, cumque testamentum populi autoritate suffultum esset, mirum non videri potest, eum tutorem a rationibus reddendis immunem fuisse, quem patris imperium populi autoritate suffultum ab hac officii tutoris necessitate liberaret. Recte tamen obseruat VLPIANVS *L. 5. §. 7. π. de Administr. et pericul. tutor.* aneclogistum esse posse ex imperio paterno, si bona fide gesserit, tamen si dolose egerit damnandum nihilominus, ut ergo paterna lex eum a damni restitutione liberari non possit, cuius causam in iure publico posuit: i. e. eo, quod reipublicae intererat, bona pupillorum conseruari, et eo, quo munus publicum tutela dicitur. Audiamus ipsum Domitium: *Iulianus libro vicesimo primo digestorum huiusmodi speciem proponit: Quidam decedens filiis suis dederat tutores et adiecerat: EOS || QVE || ANEC-*

ANECLOGISTOS ESSE VOLO. *Et ait Iulianus, tutores nisi bonam fidem in administratione praestiterint, damnari debere; quamvis testamento comprehensum sit, ut aneclogisti essent, nec eo nomine ex causa fidei commissi quidquam consequi debebant, ut ait Iulianus, et est vera ista sententia, nemo enim ius publicum remittere potest huiusmodi cautionibus: nec mutare formam antiquitus constitutam.* Patet ex his patrem quidem potuisse remittere rationes reddendas, nec obligatum fuisse tutorem, dum modo bona fide gesserit. Remittebat itaque pater, quo ad pupilli iura, cui tanquam suae rei legem dicere poterat, sed non remittere poterat in fraudem iuris, quo liberatus esset tutor ab omni doli forsan et culpa praestatione. *Iam videamus quae iubeant leges patriae.*

§. X.

Iam vidimus quidem *aneclogistos tutores*, sed quibus iure ac consuetudine potius rationum reddendarum necessitas remissa esset, non quos paternum aliquod in suos liberos absoluerat imperium: puto legitimos, matrem scilicet ac agnatos, quibus usufructus ex bonis pupillaribus olim competeat. Sed cum his amplius nobis nihil erit negotii, cum vix illud praefatae germaniae ius obtineat praeterquam inter illustres. Et si adhuc obtineret inter priuatos iure sue provinciali, siue consuetudinario, recte aneclogisti dicerentur ii legitimi tutores, sed non est dubium, eam quam ius Romanum dederat actionem vix applicari posse tunc, quippe in fructibus, si dolosi aut negligentes fuerint, damnum non pupillus, sed ipse usufructuarius tutor sentiret. Neque tunc causa publica seu ut in lege Vlpiani ius publicum interueniebat, quippe illa forma de rationibus

C

red-

reddendis non cautione priuata aliqua immutabatur, sed ipso iure aut consuetudine comprobata usufructuaria tutela. Videamus itaque an testamento aut pacto aliquo haec necessitas reddendi rationes patrio iure remitti possit?

§. XI.

Primum quidem de testamentaria videamus tutela. Ignorauit antiqua germania omnem omnino testamentariam tutelam, et sane ignorare debebat, cum ne testamenta quidem genti cognita essent. Sequitur inde recepto demum Iure Romano atque in Germaniam inuecto tandem cum testamentis et testamentarias tutelas demum cognititas factas iuris. Neque tamen ita receperunt nostrates iuris Romani dispositiones de tutelis testamentariis, vt singula capita comprobarent, atque applicarent; sed potius ad sui iuris analogiam declinabant: hoc est ea tantum comprobabant Romana, quae suis de tutelis rationibus conveniebant. Hinc quidem permittebant, vt pater in testamento liberis tutorem nominaret; at recedebant prope in reliquis omnibus a Romani Iuris obseruantia. Nolebant ergo vt ipso iure statim tutor esset, vti apud Romanos, neque poterant hoc concedere. Cum enim supremus tutor esset magistratus, iique qui administrabant vicarii illius, absurdum fuisset, patri tantum ius concedere, vt magistratui obrudere posset vicarium. Hinc prius inquisitione instituta, an satis idoneus sit, ne periculum rerum suarum pateretur pupillus; si idoneum deprehendebat magistratus, confirmabat, neque permittebat, vt administrationem susciperet ante confirmationem. Deiti nec a satisfactione testamentarius tutor ille Germanicus liber et immunis erat, vti apud Romanos, sed bonis suis cauere debebat, aut satisfacere

dare fideiussoribus, si bona non habeat. Tandem si non idoneum deprehendebat iudex, eum, quem pater nominauerat in testamento, liberum erat iudici, spreto patris consilio, sibi constituere vicarium tutorem magis idoneum, quo minus periculi et pupillus et ipse magistratus haberet. Demum nec adeo subriles erant populares, vt in testamento tantum aut codicillis testamento confirmatis tutores dari vellent, sed et in non confirmatis codicillis fieri permittebant, in qua sententia recedebant a Iure Romano. Neque mirum, si rem exacte perspicimus. Si enim dicendum est, vti res est, sane dubito an vnquam ea possit apud nos recte tutela testamentaria dici. Negandum potius videtur quam adfirmandum. Rem sic mihi fingo. Quamuis quidem inter populares non aequae, vt apud Romanos tutores petendi essent, sed magistratus potius ex officio tutores eligeret atque dein confirmaret; tamen non penitus inusitatum fuit, vt matrem aut agnatos vocarent in iudicium, qui nominarent, ex quibus iudex maxime idoneum eligeret. Permittere itaque poterant, vt pater testamento salua tamen magistratus tanquam tutoris supremi iure in tantum suis liberis prospiceret nominando aliquem, quem idoneum putaret, qui tutor a magistratu crearetur et confirmaretur. Est itaque tutela testamentaria nunquam apud nos recepta ex Iure Romano, sed moribus nostris permissa tutoris aliqua nominatio in testamento facienda a patre.

§. XII.

Si haec omnia recte perpendimus, quae omnia adhuc fori vsu plerumque comprobantur, facile omnium rerum ratio reddi poterit, in quibus nostrates a peregrino illo iure, quod praeterea in subsidium tantum receptum

fuerat, recesserunt. Nam cum ille tutor testamento tantum tanquam nominatus considerandus esset, quippe fieri non poterat, ut pater magistratui vicarium obtruderet, mirum non videbitur, cur magistratus in eius qualitates inquireret, et si idoneum deprehenderit, confirmet, sin minus, non admittat potiusque alium eligat; cur cautionem exigat rem pupilli saluam fore, cur non respiciat an testamento an codicillis etiam non confirmatis datus sit ille tutor. Sibi enim adiungit magistratus tutorem pupilli educationem eiusque honorum curam suscipientem, at suscipientem etiam magistratus periculo, si quam admiserit culpam magistratus in eligendo confirmandoque eo. Iam ergo si quaestio incidat, ut pater aliquem iusserit in testamento esse *aneclogissum*, facile apparet, hanc patris ultimam voluntatem, uti in ipsa nominatione non obligabat iudicem, sic nec in hac causa immunitatis a reddendis rationibus liberare potest. Frustra ergo scribet hanc cautionem pater. Quod si enim et patris iudicio liber et immunis esset, quis improbet iudici, si hic a suo, quem sibi confirmavit tutore vicario rationes exigat. Dein praeter has rationes etiam multum facit ipsa patriae potestatis differentia. Nunquam enim probabimus, inter Germanos parentes in suos liberos atque sobolem omnem tantam habuisse potestatem, quantam habuit pater Romanus. Societatem habebant familiam totam, cuius directionem et curam tribuebant patri, reliquis ex virtutis regulis, gratitudinem pietatem atque obsequium imponebant. Ignorabant quiritarium dominium: Hoc vero causam habebat remissarum a parente rationum. Quis ergo non recte concludat, cessante causa, cessare debere effectum. Inde recte concludimus: nunquam hunc tutorem, quamuis volente adeo patre, apud nos, qui in praxi de tutoribus germanici iuris analogiam adhuc sequimur,

mur; *aneclogistum* existere posse; sed potius semper magistratum suo iure, tanquam supremus tutor a suo vicario exigere posse rationes.

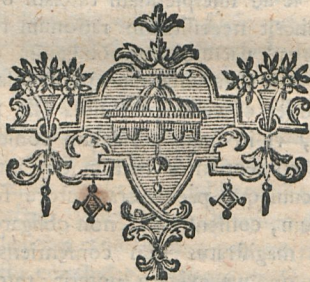
§. XIII.

Super est quaedam adhuc de pactio tutore dicere. Neque hunc, quamvis moribus introductum pacto, a reddendi rationes necessitate liberari posse arbitror. Quamvis enim negari non potest, pactitiam, ut supra monuimus, tutelam germanico foro non aduersari, quam admittam vix putauerim in agnatorum detrimentum antiquissimis temporibus, tamen et hunc vicarium fuisse supremi tutoris extra dubium est. Quapropter nec mirum videri potest, hunc quoque a iudice confirmandum, nec liberum esse a cautionis praestatione, imo si inidoneus sit a iudice repelli adeo posse. Hinc facile ratio dari poterit, si contingat, ut pater pacto quem tutorem nominet seu potius obliget, ut se ad suscipiendam tutelam offerat, eoque ipso pacto remiserit necessitatem rationum reddendarum, cur magistratus ad pactum non obligetur obseruandum. Cum enim ea pacto data immunitas periculosa foret magistratui, imo posset et valde periculosa esse pupillo, quis cogat iudicem, ut in suum periculum consentiat. Dein cum ex pacto consentientes tantum teneantur, haec in quae pater et cum quo pactus erat tutore futuro scilicet suorum liberorum, consenserant, non obligare possunt tertium, qui est magistratus non consentiens. Suo ergo iure a pactio quoque exigere poterit tutore rationes, quamvis forsitan pacto hanc necessitatem remiserit pater. Et quam valde immutata est ea, ut supra notauimus iuris Romani notio de tutelis ab iis, quae Germanicum ius ha-

bet, quaeque ex eo retinuit forum. Et cum pleraeque leges ipsi magistratui imponant necessitatem, ut diuigenter rationes a tutoribus exigat atque excutiat, ne ipsum quidem magistratum posse aliquem tutorem aneclogistum pronunciare arbitror. Et si magistratus forsitan deliciis Romani iuris captus, spreto patriis moribus, qui adhuc antiquum militarem et barbarum statum redolent, ut docuit BOEHMERVS *de Iuribus ex statu militari veterum Germanorum petentibus*, aneclogistum quendam tutorem constitueret aut confirmaret, non dubito quin, si minor principem adeat, non tantum ipsum tutorem ad rationes reddendas compulsum iri, verum et magistratum de omni periculo obligatum fore.

T A N T V M.

PRAE-

PRAENOBILISSIMO ET DOCTISSIMO
 CAROLO AVGVSTO
 SCHLOCKWERDER

S. D.

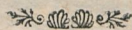
P R A E S E S.

Valde quidem dubitavi, quin epistolam comitem TVAE dissertationi addere deberem, qui nihil nisi, quae in TVAM DOCTISSIME RESPONDENS laudem vergerent, dicere possem, quo ipso mihi videbar TVAM verecundiam laedere; at officium tamen, cuius egomet dulcedine capiebar, impulit me ad scribendum. Quo enim magis delectari posset praeceptor, quam discipulo a se enutrito scientiis ita, ut eum publice laudare possit. Fuiſti mihi assiduus, singulisque prope diebus non tantum industriae verum etiam artis egregia exhibuisti documenta. Fuit semper TVA prima cura reposita in augenda poliendaque scientia,

scientia, quo aliquando ad altiora tendere possis. TIBI itaque gratulor ex animo summa cum voluptate atque opto, ut quae erunt in Votis unquam TVIS, prospere TIBI quoque eueniant. Maxime vero iucundum mihi fuit, cum me TVAE laudis hodie consequendae Socium et TVARVM scientiarum testem elegeris. Et hanc gloriam hancque laudem summae TVAE atque mirifice laudandae diligentiae premia gratulor. Plura dicerem, nisi in suspiciouem inciderem precio conducti preconiis, a quo vicio tamen sum alienissimus. Sicuti TV certus esse poteris, nihil TIBI euenire posse boni, quod non summo cum gaudio TIBI tribuerem, ita sane TE rogo, cum a TE me amari sentiam, tot enim dedisti mihi amoris documenta, cuius summum mihiq̄ue charissimum fuit diligentia TVA in apprehendendis Iuribus impensa, velis hunc mihi amorem hancque amicitiam saluam integramque conseruare. Ego sane sancte promitto me nunquam a TE amando defiturum. Sic Vale et Vale feliciter meque ama. Dabam Lipsiae die V. Octobr. c1666LXIV.

Leipzig, Diss., 1764

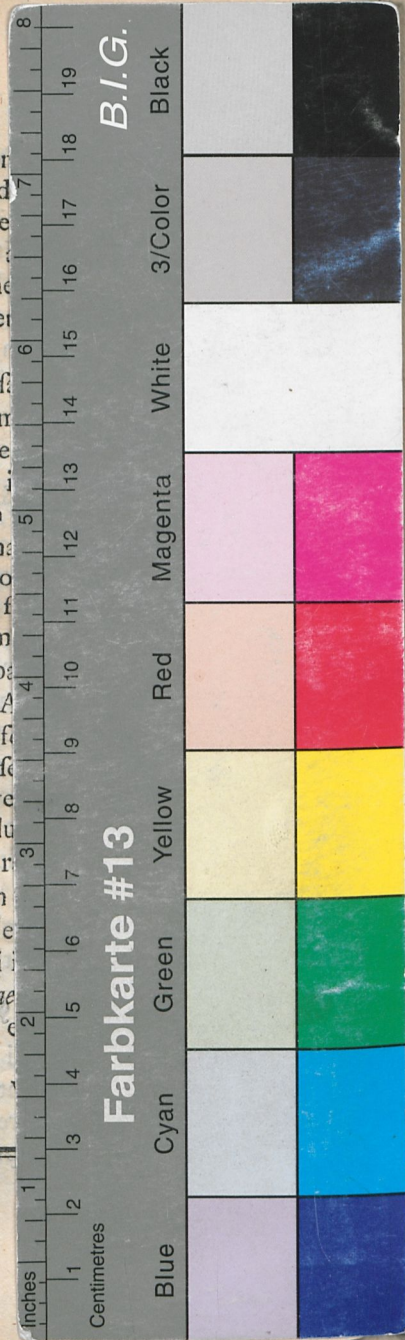

f
TA 30L

nur 31. Stück bisher verknüpft

VD 18

1764, 19.

Ab: 304.

SPECIMEN
CONTINENS
CAPVT IVRIS CONTROVERSVM
DE
TVTORE ANECLOGISTO
HODIE
AD RATIONES REDDENDAS
OBLIGATO
QVOD
ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA
PRAESIDE
D. CHRISTIANO HENR. BREVNING
PROFESSOR. PVBLIC. ORDIN. IVR. NAT. ET GENT.
ET SOCIETAT. LITER. DVISVVRG. SOCIO
IN AVDITORIO PETRINO
DIE V. OCTOBRIS ANNO MDCCCLXIV.
DEFENDET
CAROLVS AVGVSTVS SCHLOCKWERDER
LOEBA - LVSAT.
LIPSI AE
EX OFFICINA LANGENHEMIA.

